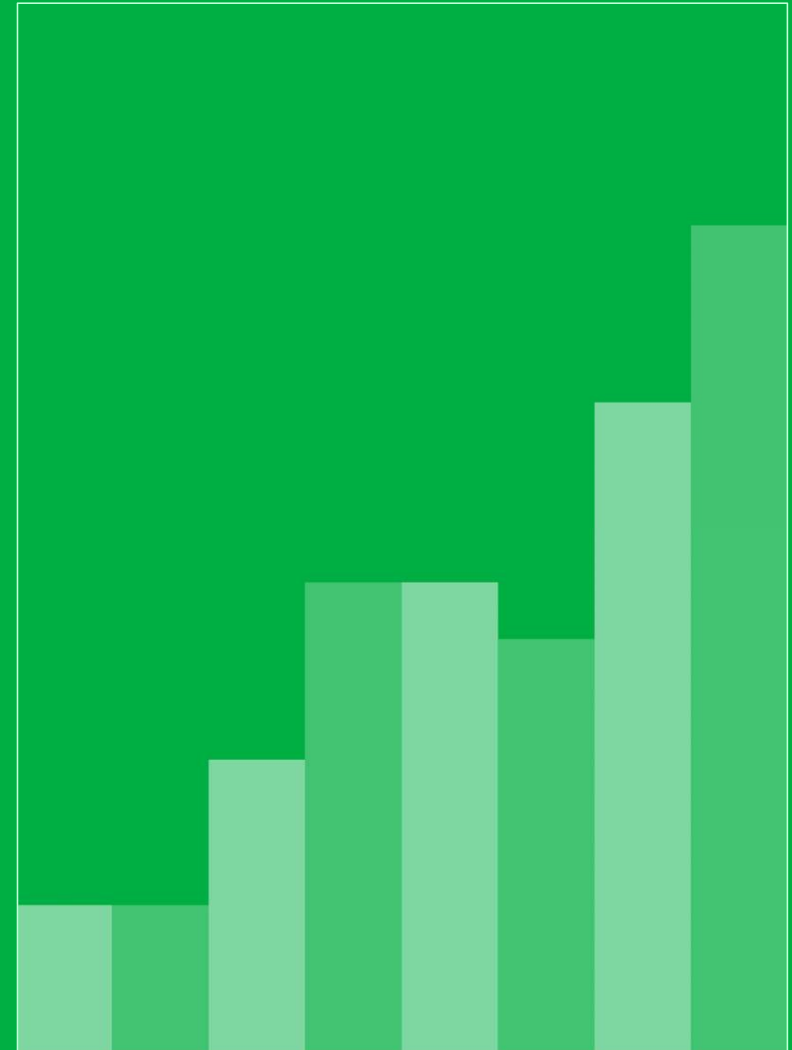

Suhdanne- ennuste Q1 / 2023

Pääekonomisti Timo Vesala
Toimitusjohtaja Esa Kallio

Kuntarahoyitus

Talouden näkymä selvästi parantunut, mutta vielä on vaikea arvioida, onko taantuma kokonaan peruttu

Ostopäällikköindeksien (ns. yhdistelmäindeksit) kehitys alueittain													
	-12kk	-11kk	-10kk	-9kk	-8kk	-7kk	-6kk	-5kk	-4kk	-3kk	-2kk	-1kk	Viiim.
Maaailma	53,5	52,7	51,3	51,3	53,5	50,8	49,3	49,6	49	48	48,2	49,7	52,1
Teollisuusmaat	54,7	56	55,4	53,6	52,5	49	46,9	49,3	48,5	47,3	47,1	48,4	51,1
Euroalue	55,5	54,9	55,8	54,8	52	49,9	48,9	48,1	47,3	47,8	49,3	50,3	52
Saksa	55,6	55,1	54,3	53,7	51,3	48,1	46,9	45,7	45,1	46,3	49	49,9	50,7
Ranska	55,5	56,3	57,6	57	52,5	51,7	50,4	51,2	50,2	48,7	49,1	49,1	51,7
Italia	53,6	52,1	54,5	52,4	51,3	47,7	49,6	47,6	45,8	48,9	49,6	51,2	52,2
Espanja	56,5	53,1	55,7	55,7	53,6	52,7	50,5	48,4	48	49,6	49,9	51,6	55,7
UK	59,9	60,9	58,2	53,1	53,7	52,1	49,6	49,1	48,2	48,2	49	48,5	53,1
USA	55,9	57,7	56	53,6	52,3	47,7	44,6	49,5	48,2	46,4	45	46,8	50,1
Japani	45,8	50,3	51,1	52,3	53	50,2	49,4	51	51,8	48,9	49,7	50,7	51,1
Kehittyvät taloudet	51,3	46,8	43,6	46,9	55,2	53,9	53,3	50,1	49,8	49	50	51,8	53,9
Kiina	50,1	43,9	37,2	42,2	55,3	54	53	48,5	48,3	47	48,3	51,1	54,2
Intia	53,5	54,3	57,6	58,3	58,2	56,6	58,2	55,1	55,5	56,7	59,4	57,5	59
Brasilia	53,5	56,6	58,5	58	59,4	55,3	53,2	51,9	53,4	49,8	49,1	49,9	49,7
Venäjä	50,8	37,7	44,4	48,2	50,4	52,2	50,4	51,5	45,8	50	48	49,7	53,1
Etelä-Afrikka	50,9	51,4	50,3	50,7	52,5	52,7	51,7	49,2	49,5	50,6	50,2	48,7	50,5

Lähde: SPDJI, Macrobond, Kuntarahoitus

Positiivisten ennustemuutosten syitä:

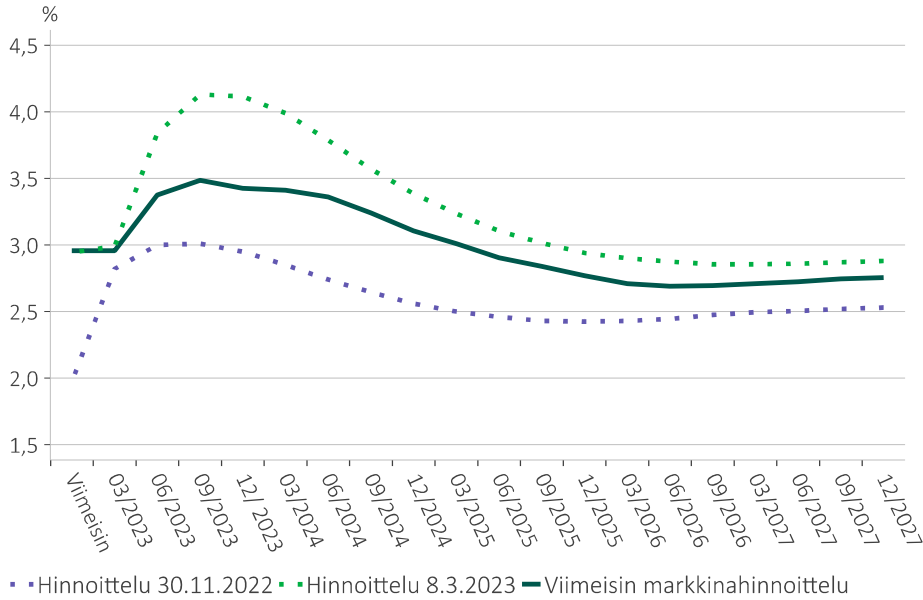
- Euroopan energiakriisi jäi lieväksi (*tuuria, tukia ja sopeutumista*)
- Kiinan koronapolitiikan U-käännös

Epävarmuustekijöitä:

- Inflaation ja rahapolitiikan kehitys
 - ✓ Rahoitusvakaus (SVB...)
- Geopolitiikka: Sota, USA vs. Kiina, ...

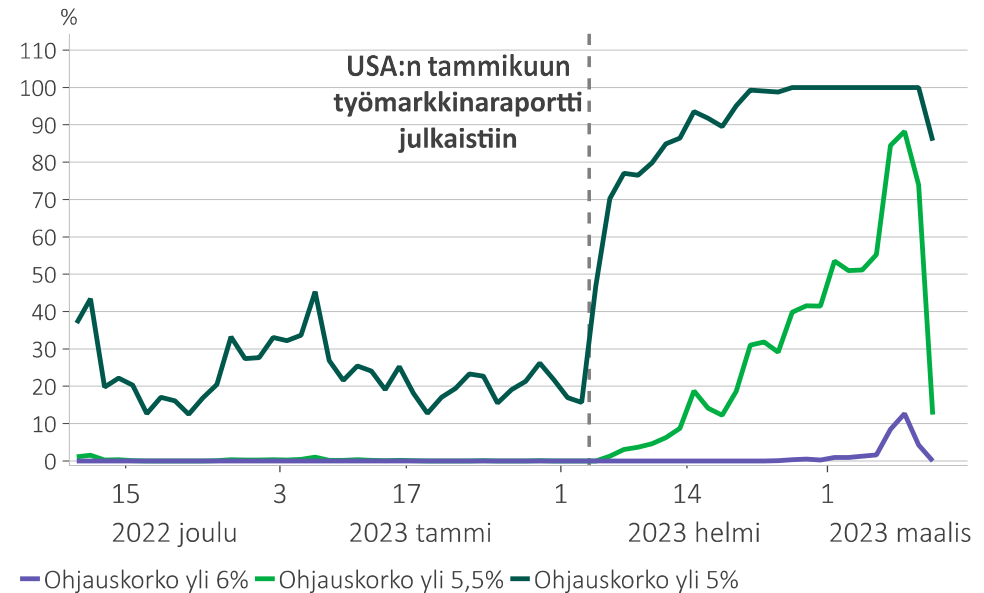
SVB-kriisin seurauksena korko-odotukset laskeneet viime päivinä huomattavasti

Euribor 3kk, EUREX futuurihinnoittelu

Lähde: Eurex Exchange, European Money Markets Institute (EMMI), Macrobond, Kuntarahoitus

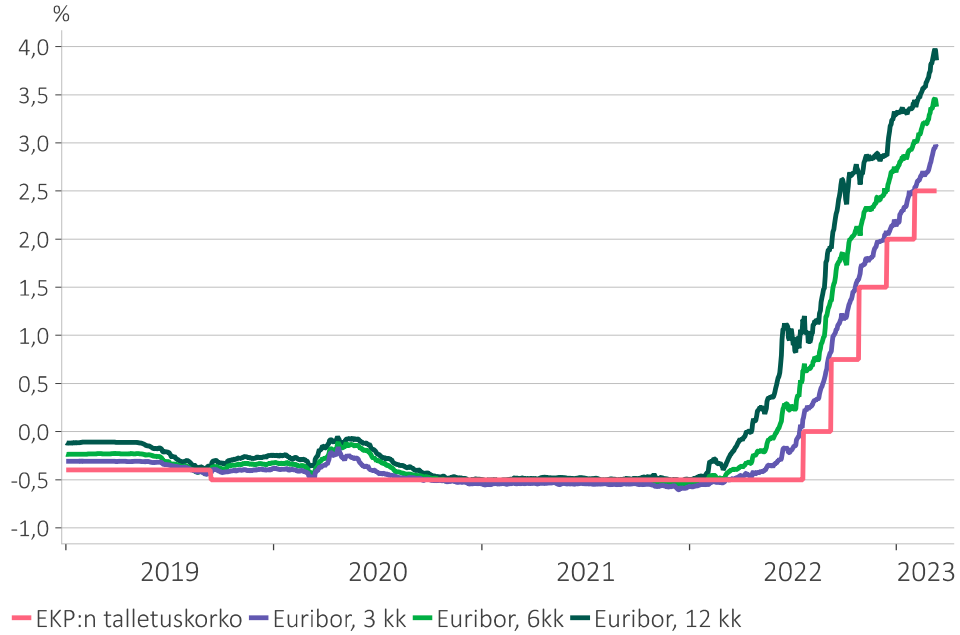
Todennäköisyys (futuurihinnoittelun mukaan) Fedin ohjaukskorolle Q3/2023 lopussa

Lähde: CME Group, Macrobond, Kuntarahoitus

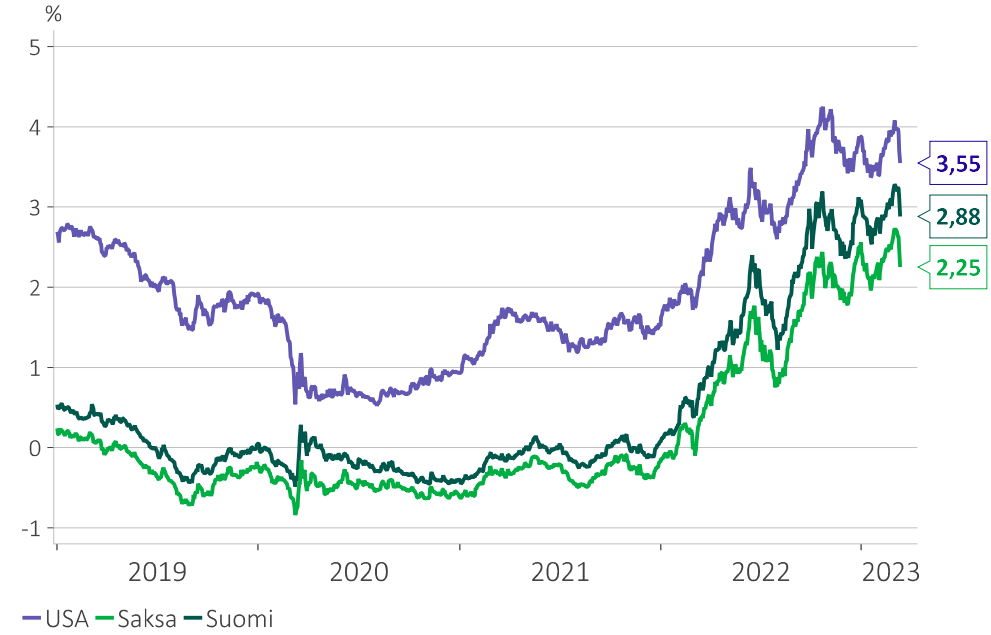
Korkojen kehitys

EKP:n talletuskorko ja euriborit

Lähde: European Money Markets Institute (EMMI), ECB, Macrobond, Kuntarahoitus

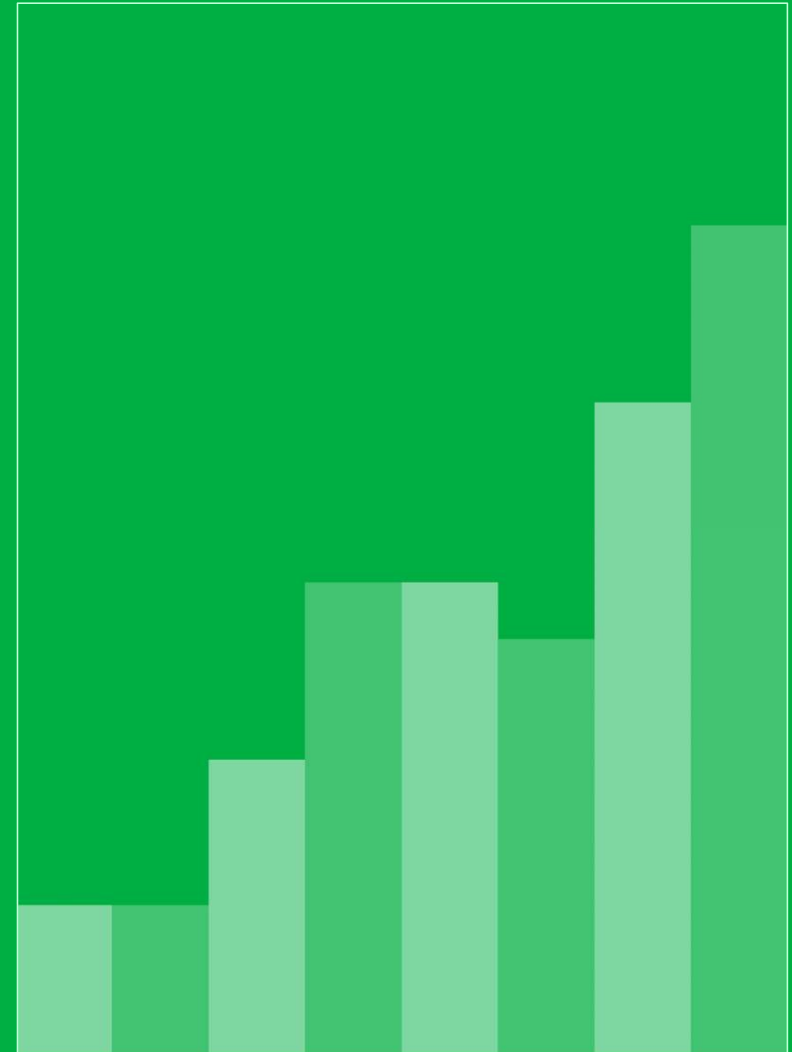
Valtion 10-vuotinen lainakorko

Lähde: Macrobond, U.S. Department of Treasury, European Money Markets Institute (EMMI), Kuntarahoitus

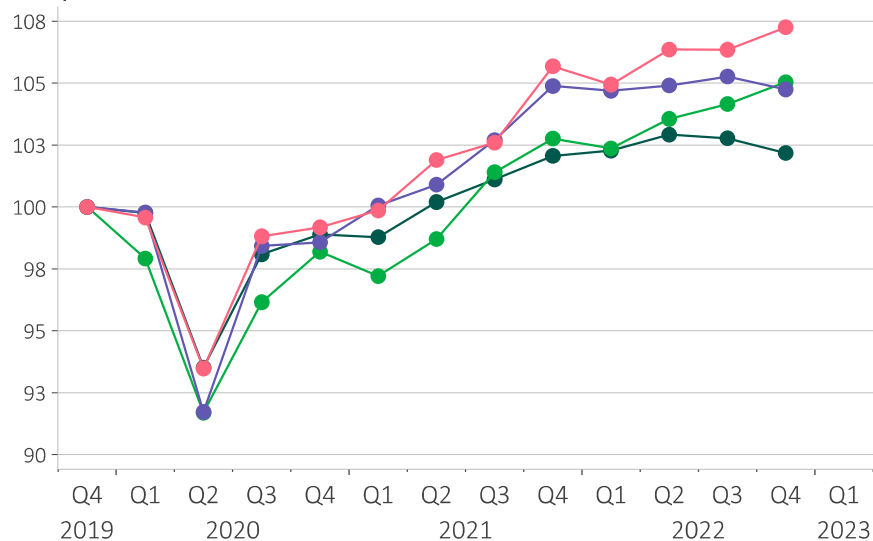
Suomen talouden suhdanne-ennuste

Kuntarahoitus

Suomi painunut ”tekniseen taantumaan” – vahvan kasvuperinnön ansiosta 2022 bkt-kasvu 2,0%

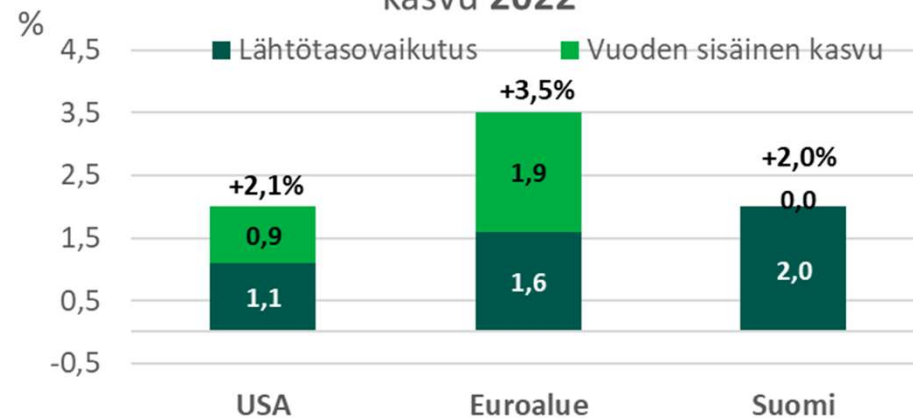
BKT, 100 = vuoden 2020 lähtötaso

● Tanska ● Ruotsi ● Norja ● Suomi

Lähde: BEA, Eurostat, StatFin, NBS, INSEE, INE, DESTATIS, Istat, NBB, ONS, SSB, SCB, Statistics Denmark, Statistics Iceland,

Lähtötasovaikutus vs. vuoden sisäinen kasvu 2022

Lähde: BEA, Eurostat, Tilastokeskus, Kuntarahoitus

Ukrainan kriisin vaikutuskanavat Suomeen eri aikajännteillä

Suorat vaikutukset

Ulkomaan-
kauppa

Luottoriskit,
alaskirjaukset

Ilmeneminen Suomen taloudessa

Kauppataaseen voimakas heikentyminen sodan syttymisen jälkeen

Epäsuorat vaikutukset

Ostovoima

Luottamus

Yksityisen kulutuksen ja investointien heikkeneminen vuoden 2022 loppua kohden

Julkinen
talous

Yksistään arviot valtion budjettialijäämästä 2023-2027 noussut n. 7,5 mrd tasolta n.11 mrd:iin

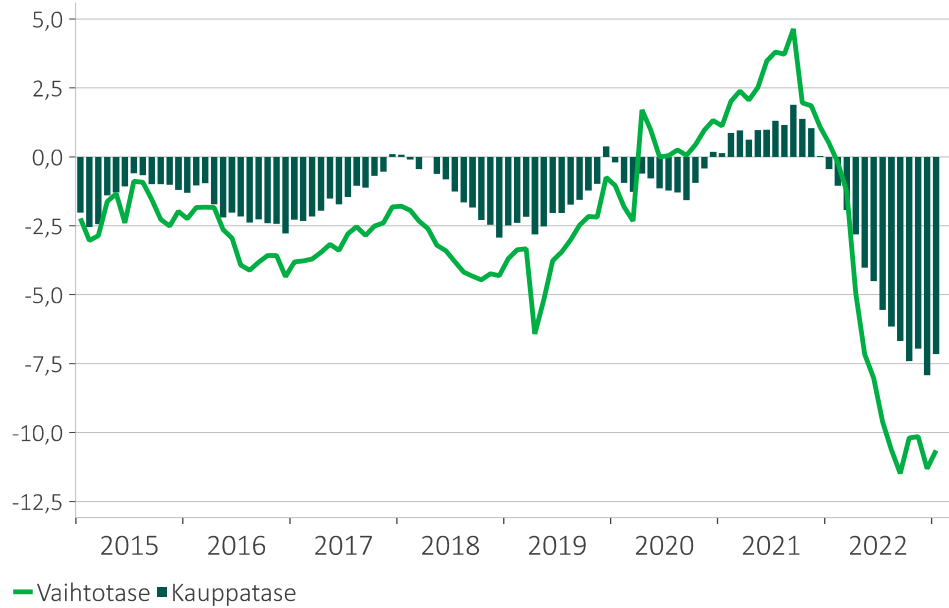
Geo-
taloudellinen
asema

Pitkä aikaväli: Korostuuko Suomen perifeerinen asema?

Nettovienti on heikentynyt voimakkaasti ja myös kotimaisen yksityisen kysynnän veto hyytynyt

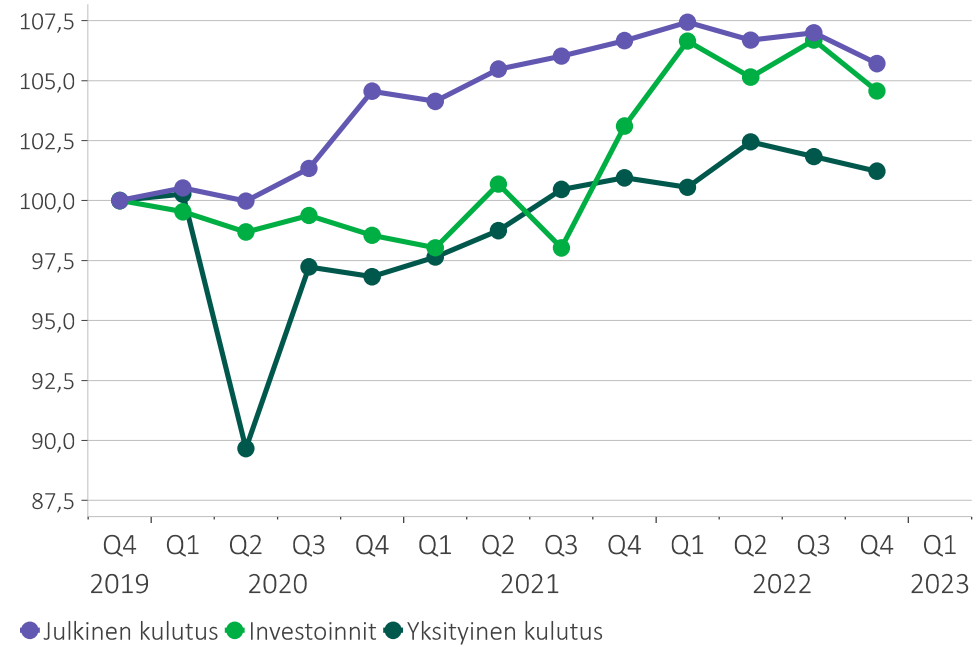
Suomi, ulkoinen tasapaino

Mrd euroa, rullaava 12 kk summa

Lähde: StatFin, Macrobond, Kuntarahoitus

Kotimainen kysyntä, Q4/2019=100

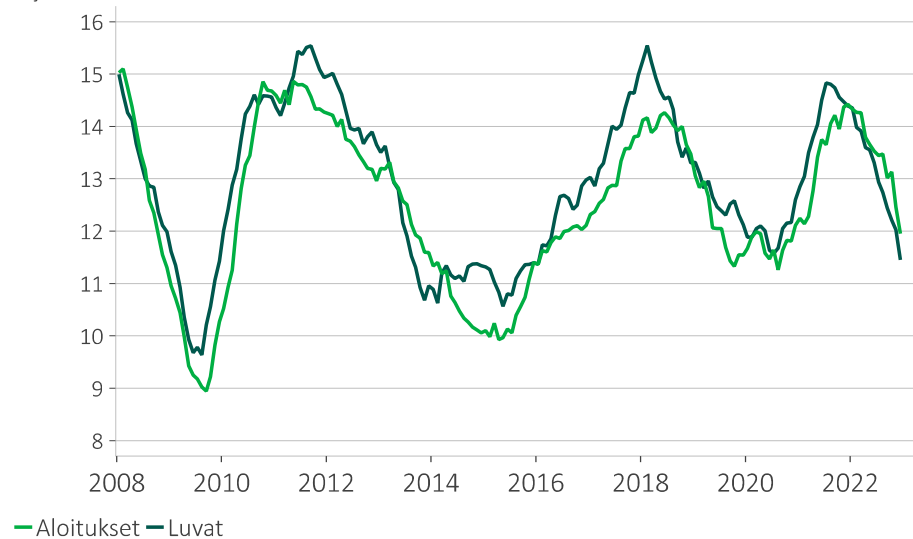

Lähde: Tilastokeskus, Macrobond, Kuntarahoitus

Korkoherkkyys painaa rakentamista ja asuntomarkkinoita

Asuinrakentaminen, myönnettyt rakennusluvut ja aloitukset, kuutiometriä vuosittain

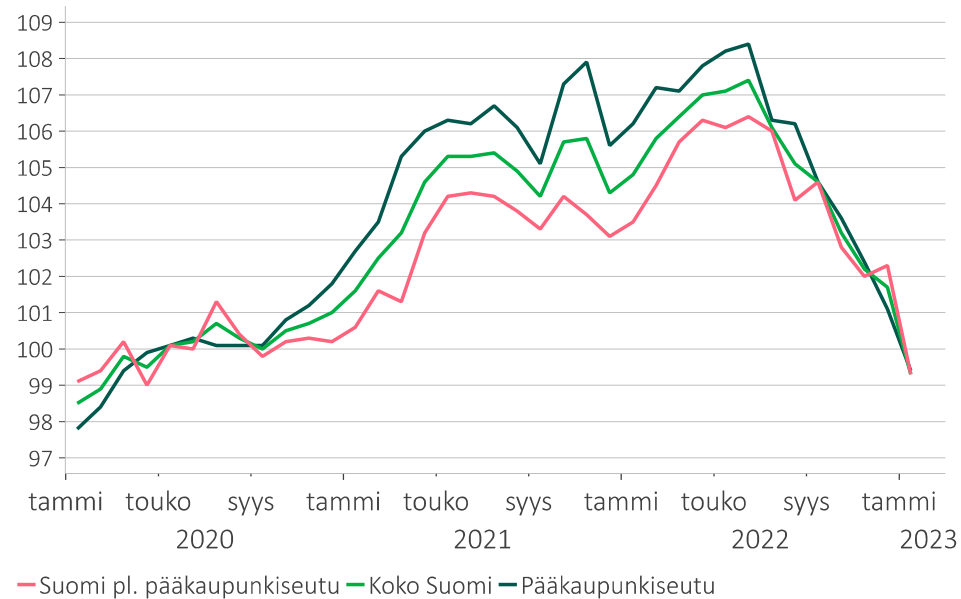
Miljoonaa kuutiometriä

Lähde: Tilastokeskus, Macrobond, Kuntarahoitus

Vanhojen osakeasuntojen hinnat (2020=100)

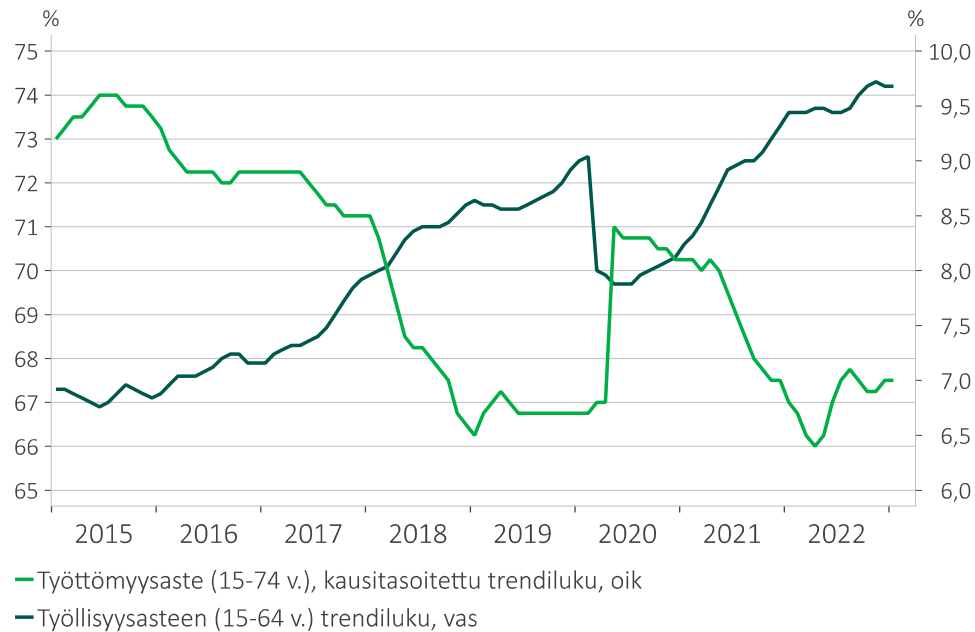
Index

Lähde: Tilastokeskus, Macrobond, Kuntarahoitus

Työllisyys on säilynyt yllättävän vahvana, mutta joitakin heikkenemisen ensioireita jo nähtävissä

Työllisyys- ja työttömyysaste

Lähde: Tilastokeskus, Macrobond, Kuntarahoitus

Tehdyt työtunnit

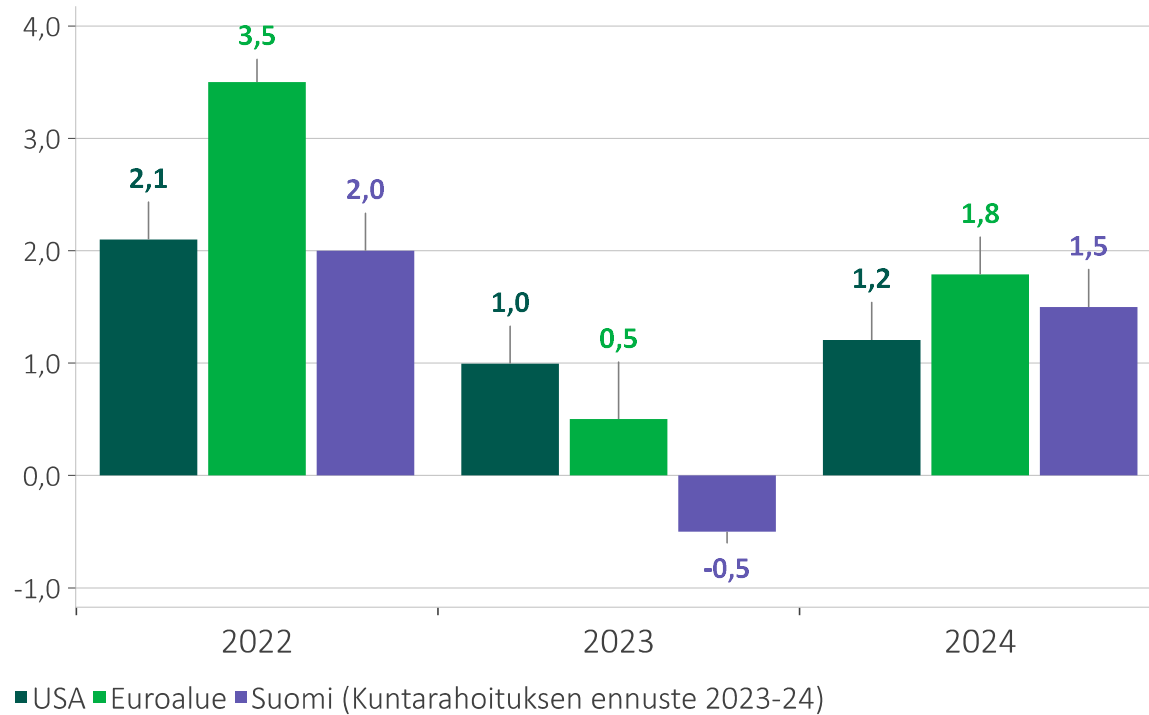

Lähde: StatFin, Macrobond, Kuntarahoitus

Suomen kasvuennuste 2023–24 on ennallaan

BKT, vuosikasvu, %

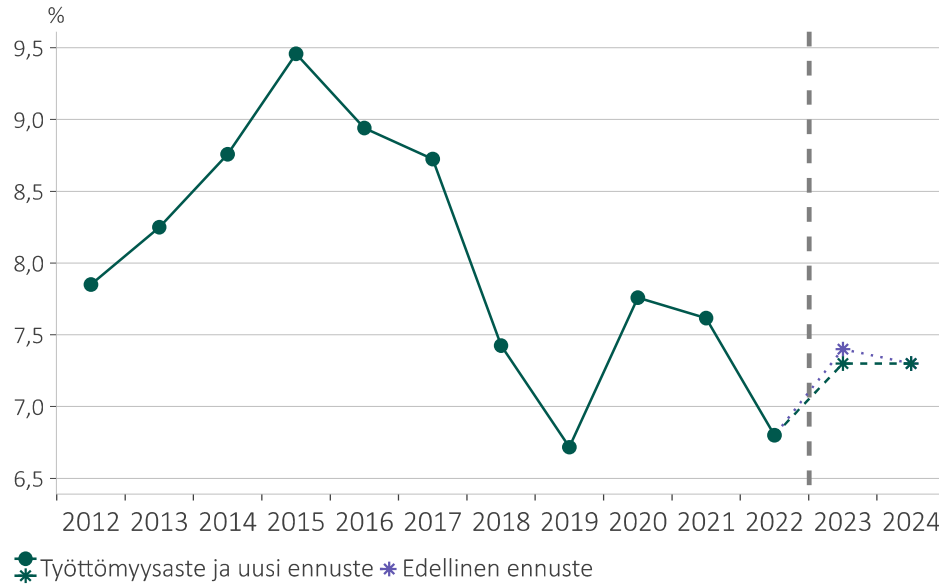
USA:n ja eurotalouden ennusteet 2023-2024, IMF

Lähde: Macrobond, IMF, Kuntarahoitus

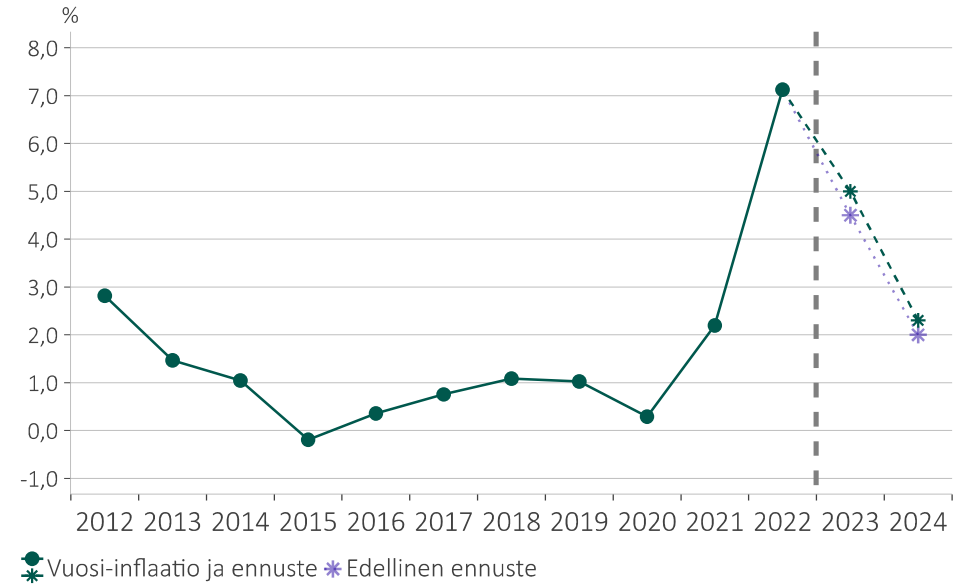
Työttömyys- ja inflaatioennusteet

Suomen työttömyysaste (15-74v.), vuosikeskiarvo + Kuntarahoituksen ennuste 2023-2024

Lähde: StatFin, Macrobond, Kuntarahoitus

Kuluttajahintainflaatio, vuosikeskiarvo, % + Kuntarahoituksen ennuste 2023-24

Lähde: StatFin, Macrobond, Kuntarahoitus

**KUNTARAHOITUS:
SUOMEN TALOUDEN ENNUSTE, MAALISKUU 2023**

Määrän muutos, %

		2022	2023e	2024e
Tarjonta	Bkt	2,0	→ -0,5	→ 1,5
	Tuonti	7,4	↓ -2,5	↑ 1,5
Kysyntä	Yksityinen kulutus	2,1	↑ -0,5	→ 1,5
	Julkinen kulutus	1,0	↓ 0,0	↑ 0,5
	Investoinnit	5,8	↓ -3,0	↑ 1,0
	Vienti	1,5	↓ -2,0	↑ 2,5
Muut ennusteet*	Työttömyysaste (15–74 v.)	6,8	↓ 7,3	→ 7,3
	Kuluttajahintainflaatio	7,1	↑ 5,0	↑ 2,3

Nuolet: ennustetta ↑ nostettu ↓ laskettu → säilynyt ennallaan.

*Ennuste vuosikeskiarvoina. Lähde: Tilastokeskus, Kuntarahoitus

Kuntien taloudessa on edessä jyrkkä käänne heikompaan

Toimitusjohtaja Esa Kallio

Vuosi 2024 on käännekohta kuntataloudessa

- Vuonna 2023 kuntatalous on vahvemmassa asemassa kuin kertaakaan aiemmin 2000-luvulla, mutta sitä vahvistaa yli miljardin euron kertaluontoinen verohäntä: sote-uudistukseen liittyvät veroleikkaukset toteutuvat täysimääräisinä vasta vuonna 2024.
- Sote-uudistuksen voimaantulon myötä kuntien investointitarpeet eivät vähene, mutta niiden käyttötalous puolittui.
- Kuntien talousarvioissa kuntatalous kääntyy selvästi heikommaksi vuodesta 2024 alkaen. Kunnat ennakoivat sektorin vuosikatteen heikkenevän vuoden 2022 noin 3,4 miljardin euron tasolta noin 2,5 miljardiin euroon vuonna 2025. Noin 140 kuntaa eli lähes puolet kaikista kunnista uskoo taloutensa kääntyvän alijäämäiseksi vuoteen 2025 mennessä.
- Kuntien talousarvioiden tulevaisuudenkuva on todennäköisesti liian positiivinen, koska inflaatio ja korkotaso ovat jatkaneet nousuaan talousarvioiden laatimisen jälkeen.
- Kuntarahoitus on laatinut kuntatalouden kehityksestä oman painelaskelman, jossa huomioidaan kuntien näkemyksen lisäksi inflaation ja korkotason oletettu kehitys sekä hyvinvointialueuudistukseen liittyvä rahoituksen korjauserä. Painelaskelmassa kuntien talous heikkenee selvästi talousarvioita enemmän.

Kuntatalouden tunnusluvut heikkenevät nopeasti; painelaskelma synkentää näkymää entisestään

KUNTATALOUDEN KEHITYS 2023-2025, KUNTIEN TALOUSARVIOT VRT. KUNTARAOITUKSEN PAINELASKELMA

		2023	2024	2025
Toiminta	Verotulojen vuosimuutos, %	-47,5 %	-5,3 %	2,5 %
	Valtionosuuksien vuosimuutos, %	-66,2 % -66,2 %	2,3 % -14,8 %	-1,4 % 8,4 %
	Toimintakulujen vuosimuutos, %	-52,2 % -51,7 %	2,0 % 3,5 %	1,9 % 1,9 %
	Vuosikate	3 529 3 263	2 582 1 333	2 494 1 452
Rahoitus	Investoinnit, netto*	4 760	4 678	4 310
	Korollinen vieras pääoma	19 184 19 450	20 946 22 460	22 426 24 982
	Lainojen takaisinmaksuaika, laskennallinen**	5 6	8 17	9 17

* Luvuista on vähennetty muiden rahoittajien osuudet investoinneista.

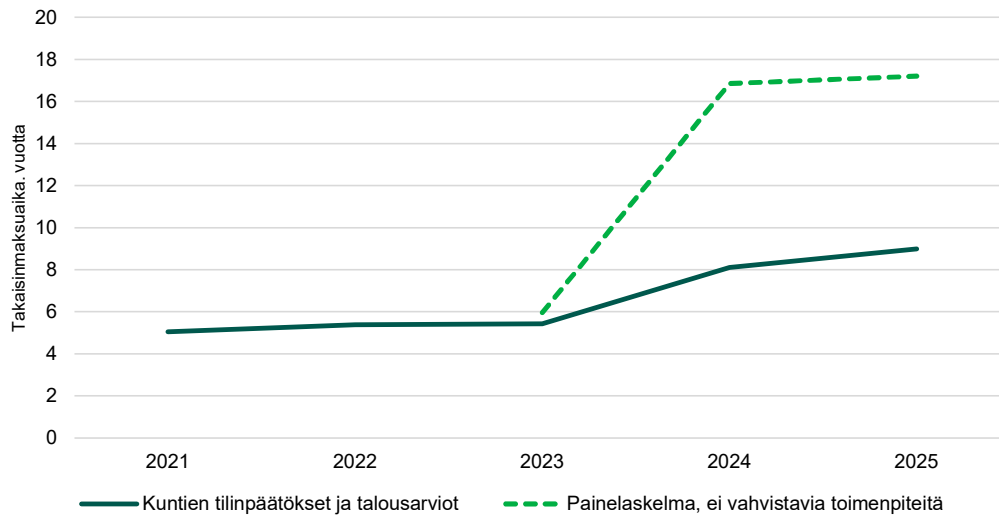
** Lainojen takaisinmaksuaika on laskennallinen tunnusluku, joka kuvastaa kuntien valmiuksia lainojensa hoitoon. Luku on laskettu jakamalla korollinen vieras pääoma vuosikatteella. Tunnusluku ei huomioi esim. kuntien kassavaroja, sijoitusomaisuutta tai omaisuuden markkina-arvoja.

• Kuntien talousarviot vuodelle 2023, taloussuunnitelmat vuosille 2024 ja 2025

• Kuntarahoituksen painelaskelma

- Kuntarahoitus on laatinut kuntatalouden kehityksestä oman painelaskelman, jossa huomioidaan kuntien näkemyksen lisäksi inflaation ja korkotason oletettu kehitys sekä hyvinvointialueuudistukseen liittyvä rahoituksen korjauserä. Emme muilta osin tehneet muutoksia kulurakenteeseen tai kuntien arvioimiin tuloihin. Painelaskelmassa kuntien talous heikkenee selvästi talousarvioita enemmän.

Lainojen laskennallinen takaisinmaksuaika

- Heikkenevän tulorahoituksen myötä lainojen tarve kasvaa vuoden 2022 viidestä vuodesta – kuntien arvioiden mukaan takaisinmaksuaika kasvaa vuoteen 2025 mennessä yhdeksään vuoteen, mutta Kuntarahoituksen painelaskelmassa peräti 17 vuoteen.
- Takaisinmaksuajan nousu johtuu pääosin heikentyvästä vuosikatteesta.

Lainojen takaisinmaksuaika on laskennallinen tunnusluku, joka kuvastaa kuntien valmiuksia lainojensa hoitoon. Luku on laskettu jakamalla korollinen vieras pääoma vuosikatteella. Tunnusluku ei huomioi esimerkiksi kuntien kassavaroja, sijoitusomaisuutta tai omaisuuden markkina-arvoja.

Kuntien on löydettävä nopeasti taloutta vahvistavia toimia

- Vaikeasta taloustilanteesta selviämiseksi kunnat tarvitsevat uusia taloutta vahvistavia toimia tai lisärahoitusta.
- Kuntien kyky vastata kulukehitykseen tulojen ja hinnoittelun kautta on rajallinen, koska maksukorotuksia on hankalaa ja hidasta viedä päätöksenteosta läpi.
- Valtionosuuksien kasvua hillitsevät valtion omat taloushaasteet ja hyvinvointialueuudistukseen liittyvä rahoituksen korjauserä, joka leikkaa kuntien rahoitusta noin 600 miljoonalla eurolla vuonna 2024.
- Verokehitys voi yllättää myös positiivisesti, mutta siihen liittyy vahva suhdanneriski.
- Korkean inflaation olosuhteissa kulukuri on entistäkin tärkeämmässä roolissa. Investoinnit tulee kohdistaa toimintaa kehittäviin ja taloutta vahvistaviin hankkeisiin.
- Monissa kunnissa tulee olemaan painetta uusille veronkorotuksille vuonna 2024, kun kunnat saavat hyvinvointialueuudistuksen jälkeen taas tehdä muutoksia veroprosenttiinsa.

Painelaskelman taustat

- *Kuntarahoituksen painelaskelmassa on käytetty kehitysnäkymää, jossa kuntien talousarvioiden ennustetta on muokattu*
 - *toimintakulujen inflaatiokorotuksella (+0,5 % vuonna 2023 ja +1,5 % vuonna 2024; yhteensä 2,0 %)*
 - *korkeammalla korkotasolla (+1,0 % vuonna 2023, +0,4 % vuonna 2024 ja +0,4 % vuonna 2025; yhteensä 1,8 %) sekä*
 - *hyvinvointialueuudistuksesta aiheutuvilla valtionosuuskorjauksella (-600 miljoonaa euroa vuonna 2024 ja -300 miljoonaa euroa vuonna 2025).*
- *Kuntatalouden luvuissa on käytetty lähteinä Valtiokonttorin Tutki hallintoa -portaalia sekä kuntien ja kuntayhtymien Tilastokeskukselle raportoimia taloustietoja.*

Kiinnostavatko tulkinnat talouden näkymistä?

Muista myös nämä:

Kuntarahoituksen markkinakatsaus huhtikuulta järjestetään tiistaina 18.4. klo 10. [Ilmoittaudu tästä!](#)

Uusi tapahtumasarjamme käynnistyy 5.4. klo 14 – aiheena Talous uudistusten keskellä. Keskustelemassa ovat Marja Kariniemi, Jani Pitkäniemi ja Timo Vesala. [Ilmoittaudu mukaan!](#)

Vastuuvapauslauseke

Kuntarahoitus on laatinut tämän esityksen. Sen tiedot perustuvat esityksen laatimishetken tilanteeseen ja voivat muuttua ilman erillistä ilmoitusta.

Kuntarahoituksella ei ole velvollisuutta päivittää, muokata tai täydentää julkaisua. Esitystä ei ole laadittu erityisesti kenellekään henkilölle tai yhteisölle. Mitään siinä olevaa ei voi tulkita sijoitusneuvoksi tai tarjoukseksi ostaa tai myydä arvopapereita. Tämä esitys on tarkoitettu ainoastaan alkuperäisen vastaanottajan käyttöön, eikä esitystä tai sen osaa saa käyttää tai kopioida ilman Kuntarahoituksen lupaa. Tätä esitystä tai sen kopioita ei saa levittää Yhdysvaltoihin eikä yhdysvaltalaisille vastaanottajille vastoin Yhdysvaltain laissa asetettuja rajoituksia. Myös muiden maiden lait ja säännökset voivat rajoittaa tämän esityksen levittämistä.